

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח - אדם
תחום בחינות

תוכנית בחינות במקצוע

גננות נוי

סוג 1

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח - אדם
תחום בחינות

זכאי לתעודת מקצוע סוג 1

- מי שמלאו לו 18 שנה וממלא אחר אחד התנאים המפורטים להלן:
1. בידו תעודת גמר המעידה על כך שסיים קורס מטעם משרד התעשייה המסחר והתעסוקה לגננות נוי סוג 1 המאושר ע"י משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ועמד בהצלחה בבחינות הנערכות ע"י מחלקת הבחינות של המשרד.
 2. בידו תעודת גמר מטעם משרד החינוך והתרבות על כך שסיים בהצלחה ביי"ט במגמת גננות נוי ברמה של 2 יח' לימוד לפחות מטעם משרד החינוך והתרבות.

רשאי לגשת לבחינה

מי שמלאו לו 18 שנה, והוכיח שעבד שנה במקצוע גננות נוי.

סוג 1

תוכנית בחינה בתחום העיוני.
על הנבחן להוכיח את ידיעותיו בנושאים הבאים:

א. הסביבה

1. **קרקע**
 - 1.1 מושגי יסוד במבנה ומרקם הקרקע.
 - 1.2 סוגי דשנים וזבלים ואפיונים.
 - 1.3 התהוות הקרקעות מפת קרקעות ישראל, והשפעת העיבוד על הקרקע.
 - 1.4 הכרת השפעת עיבוד הקרקע (הידוק, המלחה, סחף, ושטיפת מינרלים).
 - 1.5 הכרת סוגים ואפיון מצעים מנותקים ותערובות.

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח - אדם
תחום בחינות

2. השקיה

- 2.1 המינוח המקצועי סוגי האביזרים והתאמתם לסוגי צמחי נוי שונים.
- 2.2 הבנת מפת השקיה, והכרת שיטות הסימון של אביזרים וחלקי המערכת.
- 2.3 עקרונות ושיטות ההשקיה עפ"י סוגי קרקע וצמחיה שונים. לרבות מדשאות – יתרונות וחסרונות.
- 2.4 הכרת התקנות הקיימות לגבי דישון דרך מערכות ההשקיה.
- 2.5 הכנת יומן השקיה ותוכנית הפעלה.

3. אקולוגיה

- 3.1 הכרת מושגים אקולוגיים
- 3.2 הכרת מושגים באקולוגיה של האדם : מלחמה ביולוגית, המהפכה הירוקה, צמחים אלרגיים ורעילים.

4. אקלים

- 4.1 הכרת מושגי יסוד.
- 4.2 מקרו ומקרו אקלים.
- 4.3 אקלים הארץ על אזוריה.
- 4.4 הגנה בפני האקלים/בתי צמיחה.

ב. הצמח

- 1. **הצמח כיצור חי** – הכרת המושגים הבאים :
 - 1.1 גוף הצמח הראשוני, אבריו והרקמות הבסיסיות המהוות אותו.
 - 1.2 המבנה השניוני והרקמות העיקריות.
 - 1.3 התמיינות, פריחה, פרי וזרע, וטיפוסייהם העיקריים.
- 2. **תהליכי החיים** – הכרת המונחים הבאים :
 - 2.1 הנשימה וההטמעה של הצמח ומקומם בצמח.
 - 2.2 הזנת הצמח, קליטת המים והמינרלים מהקרקע וניצולם לגוף הצמח.

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח - אדם
תחום בחינות

- 2.3 צמיחה והשפעת הסביבה עליה.
- 2.4 הפריה ויצירת פירות וזרעים מול תהליכי ריבוי וגטטיבי בצמח.
- 2.5 נעורים והתבגרות הצמח; תמותה ותהליכי תרדמה ונשירה.
- 3. סיסטמטיקה**
- 3.1 הכרת יחידות המיון של עולם הצמחים.
- 3.2 המשפחות העיקריות של צמחי נוי.
- 3.3 הכנת גיליון עשביה.
- 4. תצורות הצומח**
- 4.1 הכרת נופי הצומח העיקריים של העולם.
- 4.2 הכרת מושגי תצורות צומח, כגון: יער, חורש, בתה, ערבה, מדבר, אגמות.
- 5. שימוש בצמחים בנוף מתוכנן**
- 5.1 מושגים בהתאמת צמחים: כעצי שדרה, עצי פרי, גדרות חיות וכד' (ע"פ רשימה מצורפת).
- 5.2 הצמח כממתן גורמי סביבה: זיהום, רוח רעש, ודוגמאות.
- 6. הכרת צמחי ישראל בר ותרבות**
- 6.1 הכרת 200 מינים נפוצים ביותר של: עצים (40), שיחים (50), מדשאה (6), ורדים (10), רב שנתיים (30), חד שנתיים (20), מטפסים (10), גאופיטים (10), סוקולנטיים (8), צמחי בית (10), צמחי מים (6), סימני ההיכר המורפולוגיים והאפיון האקולוגי שלהם.
- 6.2 הכרת מיונם לקבוצות פונקציונליות. (של הצמחים האמורים בסעיף 6.1).
- 6.3 הכנת הקרקע לנטיעה ושיטות הנטיעה והשתילה של הסוגים השונים, עקרונות העיצוב והטיפול השגרתי בצמחים אלה והבעיות המלוות את גידולם. (של הצמחים האמורים בסעיף 6.1).

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח - אדם
תחום בחינות

- 7. הכשרה ונטיעה**
- 7.1 הכשרת הקרקע הראשונית, ניקוי, טיוב וחפירה לנטיעה.
 - 7.2 איכות השתילים (חשופי שורש, במכלים) ושיקולים בבחירה.
 - 7.3 נטיעת קבוצות צמחים מיוחדות לפי העונה.
 - 7.4 הכרת הטיפול בצמח הבוגר, העברת צמחים מבוגרים.
- 8. גיזום ועיצוב**
- 8.1 מטרות הגיזום.
 - 8.2 גיזום ועיצוב הצמח לפי דגם הצימוח.
 - 8.3 עקרונות גיזום, מועדים וטכניקות (כלים).
 - 8.4 בטיחות האדם בגיזום ועיצוב.
- 9. ריבוי צמחים**
- הכרת שיטות ריבוי מיני ועל-מיני של צמחי הנוי העיקריים. (של הצמחים האמורים בסעיף 6.1).
- ג. תחזוקה**
- 1. בטיחות**
- 1.1 אופן ביצוע בטיחותי של עבודות הגינון, כללי שימוש במכשור ובחומרי-רעל ואמצעי זהירות בעבודה ובמתקני הגן.
 - 1.2 כללי עזרה ראשונה בסיסיים.
- 2. הדברת עשבים**
- 2.1 הכרת עשבי הבר הנפוצים לעונותיהם.
 - 2.2 הדברת עשבים: הכרת שיטות ומושגים, הבטיחות בעבודה.
- 3. הגנת הצומח**
- 3.1 הכרת ההבדלים בין מחלות, מזיקים, ופגעים פיזיולוגיים וסביבתיים.
 - 3.2 הכרת שיטות למניעת מחלות ומזיקים, ושיטת הדברת מחלות ומזיקים.

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח - אדם
תחום בחינות

4. **כלי עבודה ומיכון**
הכרת סוגי כלי העבודה הידניים והממונעים המקובלים והתאמתם לעבודות הגינון השונות. השיקולים בבחירת הכלים לעבודות הגינון.
5. **מיתקנים ואחזקה טכנית**
- 5.1 המרכיבים הדוממים בנוף הגנני, מתקנים נפוצים והחומרים לבנייתם.
- 5.2 אחזקתו ושיקומו של הדומם בגן.
- 5.3 צורות השקיה ודישון במצעים מנותקים. צמחיה מתאימה והמכלים במצעים מנותקים.
- ד. **ניהול, רישום ותכנון**
1. **רישום וניהול**
רישום ביומני עבודה, רשימות אינוונטר והכנת תוכנית עבודה עצמית.
2. **קריאת מפה**
הכרת המפות השונות בתכנון גן בקני המידה השונים שלהן.
3. **מדידה**
- 3.1 הכרת קני המידה המשמשים בתוכניות פיתוח גינון והשקיה.
- 3.2 כלים בסיסיים להעברת תוכנית שתילה לשטח.
4. **חישוב כמויות ותמחיר**
- 4.1 הכרת הנוסחאות הבסיסיות לחישוב שטחים.
- 4.2 חישוב סוגים וכמויות שתילים ואביזרים עפ"י תוכנית נתונה והכנת אומדן למחיר הכולל.
5. **עקרונות תכנון גן הנוי**
מושג ראשונה בגישות תכנוניות בעבר ושיקולי המתכנן בחלוקת התפקידים והחללים באתר פיתוח בגן.

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח - אדם
תחום בחינות

בתחום המעשי

הנבחן ידרוש לבצע מטלות ועבודות כאמור להלן:

א. הסביבה

1. קרקע

עיבוד קרקע ידני וממונע, דישון וזיבול לפי סוגי גידולים.

2. השקיה

הרכבה וטיפול בראש המערכות, השקיה מערכות דישון ומערכות בקרה.

ב. הצמח

1. הכרת צמחי ישראל

זיהוי לפי סוג, מין, זן וקבוצת שימוש (עצים, שיחים וכיו"ב)

2. הכשרה ונטיעה

2.1 קריאת מפת צמחיה דידה והעברת הנתונים לשטח נטיעה.

2.2 הערכת איכות שתילים, תמיכה וקשירת שתיל צעיר.

3. גיזום ועיצוב

גיזום עץ, שיח או מטפס בכלים ידניים, קשירת שיח או מטפס.

לטיפול אביבי, ריבוי מהחומר הגזום, הכנת ייחור מעוצב.

4. מדשאה

שתילה, כיסוח וחיתוך שולי דשא.

ג. תחזוקה

הדברת פגעים, מזיקים ומחלות בצמחי נוי באמצעות מרסס ידני תוך הקפדה על

כל כללי הבטיחות בשימוש בחומרים.